

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

כ"ו בתמוז התשע"ט
29 ביולי 2019

חוזר גופים מוסדיים 2019-9-8
סיווג: כללי

מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 21, 22(ג) ו-39 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן - **החוק**), ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, להלן הוראותיי:

1. כללי

חוזר גופים מוסדיים 2018-9-13 "מרכיבי חשבון בקופת גמל" (1.5.18) (להלן - **חוזר מרכיבי חשבון**), קובע הוראות שונות לעניין רישום מרכיבי חשבון בקופת הגמל. מוצע לתקן טעות סופר שנעשתה בסעיף 5 בחוזר מרכיבי חשבון, כך שהפרדת התשלומים ששולמו לקרן השתלמות לאחר המועד הקובע תעשה רק עבור תשלומים שאינם הפקדה מוטבת, כהגדרתה בסעיף 9(א16) או 9(ב16) לפקודת מס הכנסה. כמו כן, לאור המורכבות התפעולית הכרוכה ביישום סעיף 8(ד) לחוזר ובעקבות פניות של הגופים המוסדיים מוצע לדחות את מועד התחילה של סעיף זה ליום 1 בינואר 2020.

2. הוראות

בחוזר מרכיבי חשבון יבואו השינויים המפורטים, בתיקוני המהדורה, בנספח לחוזר זה.

3. תחולה

האמור בחוזר זה יחול על כל קופות הגמל.

4. תחילה

תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן.

ד"ר משה ברקת
הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

נספח

מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 21, 22(ג) ו-39 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן - **החוק**), ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, להלן הוראותיי:

1. כללי

מטרת חוזר זה היא לקבוע הוראות לעניין רישום מרכיבי חשבון בקופת הגמל על מנת לשפר ולהבטיח ניהול תקין של זכויות המבוטחים. החוזר מחיל חובת רישום של הפעולות השונות בחשבון קופת הגמל, כאשר לרישום זה, בין היתר, השלכות לעניין זכאות החוסכים לכספים לרבות לעניין חבות המס. כמו כן, הוראות חוזר זה מחליפות את הוראות פרק שביעי 1 של תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, שעניינן ניהול חשבון קופת גמל.

2. הגדרות

"**המועד הקובע**" - אחד מאלה, לפי העניין:

- א. לגבי תשלומים ששולמו לקרן השתלמות לשכירים - יום כ"ו בטבת התשס"ג (31 בדצמבר 2002);
 - ב. לגבי תשלומים ששולמו לקרן השתלמות לעצמאים - יום כ"ה בכסלו התשס"ג (30 בנובמבר 2002);
- "**יתרה צבורה**" **במועד מסוים** - הכספים שנצברו לזכותו של העמית בחשבונו בקופת הגמל באותו מועד;
- "**יתרה צבורה פטורה**" - כספים שנצברו לזכותו של עמית בחשבונו בקופת הגמל הנובעים מתשלומים פטורים;
- "**יתרה צבורה שאינה פטורה**" - כספים שנצברו לזכותו של עמית בחשבונו בקופת הגמל הנובעים מתשלומים שאינם תשלומים פטורים;
- "**פקודת מס הכנסה**" - פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961;
- "**קופת גמל**" - למעט קופת גמל מרכזית;
- קרן השתלמות לעצמאים** - כהגדרתה בסעיף 17(א5) בפקודת מס הכנסה;
- קרן השתלמות לשכירים** - קרן השתלמות שאינה קרן השתלמות לעצמאים;
- "**תגמולי עובד**" - תשלומים שמשלם עמית לקופת הגמל בעד עצמו;
- "**תגמולי מעסיק**" - תשלומים שמשלם מעסיק לקופת הגמל בעד עובדו, ושאין תשלומים בעבור פיצויים;
- "**תשלומים פטורים**" - כהגדרתם בהגדרה תשלומים פטורים בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה;
- "**הכנסה חייבת בהפקדה**", "**חיסכון למצב אבטלה**", "**מצב אבטלה**" לעניין עצמאי - כהגדרתם בסעיף 23(ב3)(2) לחוק.

3. חלוקת מרכיבי חשבון בקופת גמל

א. חברה מנהלת של קופת גמל תנהל בעבור עמית שכיר, רישום נפרד בחשבון קופת הגמל לגבי מרכיבים אלה (להלן - **מרכיבי חשבון קופת הגמל**):

1) תגמולי מעסיק;

2) תגמולי עובד;

3) מרכיב הפיצויים - תשלומי המעסיק בעבור פיצויים, כמשמעותו לפי סעיף 21 בחוק.

ב. חברה מנהלת של קופת גמל תנהל בעבור עמית-עצמאי, רישום נפרד בחשבון קופת הגמל לגבי מרכיבים אלה:

- (1) תגמולים ;
(2) חיסכון למצב אבטלה.

4. ניהול רשומות נפרדות בקופת גמל לקצבה

חברה מנהלת של קופת גמל לקצבה תנהל בעבור כל עמית, לכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל, רשומות נפרדות, לפי הוראות אלה :

א. תשלומים לקופת גמל בשל עמית שכיר או תשלומים בשל עמית עצמאי בקופת ביטוח שהופקה לפני יום כ"ג בניסן התשנ"ז (30 באפריל 1997) ששולמו לפני יום כ"ג בטבת התש"ס (1 בינואר 2000), או תשלומים לקופת גמל בשל עמית עצמאי בקופת גמל שאינה קופת ביטוח כאמור, ששולמו לפני יום כ"ג בניסן התשנ"ז (30 באפריל 1997) ;

ב. תשלומים ששולמו לקופת גמל שאינם תשלומים כאמור בפסקה (א) בהפרדה בין :

- (1) תשלומים שאינם תשלומים פטורים ;
(2) תשלומים פטורים.

5. ניהול רשומות נפרדות בקרן השתלמות

חברה מנהלת של קרן השתלמות תנהל בעבור כל עמית לכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל, רשומות נפרדות, לפי הוראות אלה :

א. תשלומים ששולמו לקרן השתלמות (להלן - **מלוא התשלומים**) :

- (1) תשלומים ששולמו עד המועד הקובע (להלן - **תשלומים עד המועד הקובע**) ;
(2) תשלומים ששולמו לאחר המועד הקובע, בהפרדה בין :

(א) תשלומי הפקדה מוטבת, כהגדרתה בסעיף 9(א16) או 9(ב16) לפקודה, לפי העניין (להלן

- **תשלומי ההפקדה המוטבת**) ; בהפרדה בין :

(1) ~~תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מהמועד הקובע ועד ליום ל' בכסלו~~
~~התשס"ו (31 בדצמבר 2005) ;~~

(2) ~~תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מיום א' בטבת התשס"ו (1 בינואר 2006)~~
~~ועד ליום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011) ;~~

(3) ~~תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מיום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012)~~
~~ואילך ;~~

(ב) תשלומים שאינם הפקדה מוטבת כאמור בפסקה (א) (להלן - **תשלומים חייבים**) ;
בהפרדה בין :

(1) תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מהמועד הקובע ועד ליום ל' בכסלו
התשס"ו (31 בדצמבר 2005) ;

(2) תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מיום א' בטבת התשס"ו (1 בינואר 2006)
ועד ליום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011) ;

(3) תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מיום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012)
ואילך ;

ב. בקרן השתלמות לשכירים, ייוחסו תשלומי ההפקדה המוטבת והתשלומים החייבים, בין תגמולי המעביד ובין תגמולי העובד, בהתאם ליחס שבין תשלומי המעביד לתשלומי העובד ;

ג. ברכישת כיסוי ביטוחי לפי הוראות סעיף 16(ד) (6) לחוק, תנוהל בכל מרכיב ממרכיבי חשבון קופת הגמל, רשומה בשל תשלומים ששולמו כאמור בה, לאחר שהופחתו מהם דמי הביטוח (להלן - **תשלומים לחיסכון**) ;

ד. הפרשי הצמדה המחושבים על תשלומים לחיסכון (להלן - **הפרשי הצמדה**), ועל מרכיבי תגמולי המעביד והעובד, בהפרדה בין הפרשי ההצמדה שמקורם בתשלומים עד למועד הקובע, לבין הפרשי הצמדה שמקורם בתשלומי ההפקדה המוטבת ולבין הפרשי ההצמדה שמקורם בתשלומים חייבים ;

ה. ריבית ורווחים אחרים, בניכוי ריבית ורווחים שנרשמו כאמור בפסקה (4) בחלק הפרשי הצמדה, שהופקו או שנצמחו על מלוא התשלומים, וברכישת כיסוי ביטוחי כאמור בפסקה (3), על חלק התשלומים לחיסכון, בהפרדה בין מרכיב תגמולי המעביד והעובד, ובהפרדה בין ריבית שמקורה בתשלומים עד למועד הקובע, לבין ריבית שמקורה בתשלומי ההפקדה המוטבת, ולבין ריבית שמקורה בתשלומים החייבים.

6. רישום תשלומים מקופת גמל

חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר תשלומים ומועדם, ששילמה לעמית מחשבון קופת הגמל, או בשלו, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות, שמהם שולמו התשלומים וכן בדבר המס שנוכה במקור בשל תשלומים ששילמה כאמור.

7. ייחוס ורישום רווחים

א. ייחוס רווחי הקופה והפסדיה לחשבון קופת הגמל, למעט קרן ותיקה, לפי הוראות סעיף 34 לחוק, ייעשה למרכיבי חשבון קופת הגמל ולרשומות הנפרדות, במועדים שבהם זקפה החברה המנהלת לחשבון את הרווחים או ההפסדים כאמור, לפי חלקן היחסי של היתרות בכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות.

ב. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר רווחי הקופה והפסדיה לחשבון העמית בקופת הגמל, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות.

8. ייחוס ורישום הפקדות

א. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר תשלומים לקופת הגמל ומועדם, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות.

ב. תשלומים כאמור בסעיפים 3 עד 5, ייוחסו בין מרכיבי חשבון קופת גמל ובין רשומות נפרדות כאמור באותן הוראות, בהתאם לפרטים שמסר המעסיק או עמית-עצמאי לחברה המנהלת במועד ההפקדה.

ג. לא נמסר לחברה המנהלת של קופת גמל לקצבה דיווח לגבי ייחוס תשלומים בין רשומות נפרדות לפי סעיף 4(ב), יתבצע הייחוס לרשומות כאמור בהתאם לסכומים המרביים כאמור בפסקאות (1) ו-(3) בהגדרה 'תשלומים פטורים' בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה, כך שתשלומים לחשבון העמית העולים על הסכומים האמורים יהיו תשלומים פטורים.

ד. על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) -

1) ביקש עמית לייחס יתרה צבורה פטורה כיתרה צבורה שאינה פטורה, תפעל החברה בהתאם לבקשת העמית.

2) ביקש עמית במועד משיכת הכספים מקופת הגמל לייחס יתרה צבורה שאינה פטורה כיתרה צבורה פטורה, תפעל החברה בהתאם לבקשת העמית, ובלבד שהעמית הסב יתרה צבורה פטורה אחרת הרשומה לזכותו בקופת גמל אחרת ליתרה צבורה שאינה פטורה, בהתאם לפסקה (1); ביקש העמית לבצע הסבה כאמור בין כספים המנוהלים בקופות גמל שונות, תעביר החברה בה נוהלה היתרה הצבורה הפטורה לחברה בה מנוהלת היתרה הצבורה שאינה פטורה וכן לעמית אישור להסבת כספים כאמור בהתאם לנוסח שבנספח א'; התקבלה בחברה בה מנוהלת היתרה הצבורה שאינה פטורה אישור כאמור, תסווג החברה את הכספים בהתאם לאישור האמור כיתרה צבורה פטורה.

3) ביקש עמית לייחס תשלומים שסווגו כתשלומים שאינם תשלומים פטורים כתשלומים פטורים,

תייחס החברה את התשלומים בהתאם לבקשת העמית ובלבד שהתקיים אחד מאלה:

(א) שמצאה החברה המנהלת כי תשלומים ששולמו עד לסכומים המרביים כאמור

בהגדרה 'תשלומים פטורים' בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה, סווגו כתשלומים

שאינם תשלומים פטורים בקופת הגמל או בקופת גמל אחרת.

(ב) שניתן לחברה המנהלת אישור בתוקף מחברה מנהלת אחרת בהתאם לסעיף קטן

(ה), כי תשלומים ששולמו עד לסכומים המרביים כאמור בהגדרה 'תשלומים

פטורים' בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה, סווגו כתשלומים שאינם תשלומים

פטורים בקופת גמל אחרת; על אף האמור, הפיקה החברה המנהלת אישור

בהתאם לסעיף קטן (ה), לא תייחס החברה תשלומים כאמור במהלך החודשיים

שלאחר הפקת האישור במקרה שהעמית הציג אישור מחברה מנהלת אחרת

בהתאם לסעיף קטן (ה), אלא אם מועד הפקתו של האישור מהחברה המנהלת

האחרת חל לכל הפחות חודשיים מהמועד שבו הפיקה החברה את האישור.

ה. ביקש עמית לקבל אישור בגין תשלומים שהופקדו לקופת גמל בהתאם לנוסח שבנספח ב', תפיק החברה

המנהלת אישור בכפוף לתנאים הבאים:

1) לא הוגשה לחברה המנהלת במועד הפקת האישור, בקשה של העמית להעביר את הכספים

המנוהלים לקופת גמל אחרת;

2) האישור יהיה בתוקף ל-10 ימי עסקים בלבד;

ו. הגדלת היתרה הצבורה בשל שחרור מתשלום, בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)

(כיסויים ביטוחיים בקופות גמל), התשע"ג-2013, תיוחס למרכיב תגמולי העובד או למרכיב התגמולים,

בהתאם לעניין.

9. ייחוס ורישום הוצאות

א. ייחוס הוצאות ודמי ניהול שגבתה חברה מנהלת, למעט בקרן ותיקה, ייעשה בהתאם להוראות אלה:

1) הוצאות ודמי ניהול הנגבים מתוך התשלומים המשולמים לקופת הגמל, ייוחסו למרכיבי חשבון

קופת הגמל ולרשומות הנפרדות, לפי העניין, בהתאם לחלקם היחסי של מרכיבי חשבון קופת הגמל

והרשומות הנפרדות בסך התשלומים ששולמו לקופה כאמור;

2) הוצאות ודמי ניהול שאינם נגבים מתוך התשלומים כאמור בפסקה (1) ייוחסו למרכיבי חשבון

קופת הגמל ולרשומות הנפרדות, לפי העניין, בהתאם ליחס של היתרה הצבורה בכל אחד ממרכיבי

חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות לבין סך היתרה הצבורה, והכול נכון למועד גביית

ההוצאות או דמי הניהול.

ב. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר דמי הניהול שנגבו מחשבון העמית, תוך פירוט

מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות מהם נגבו דמי ניהול כאמור.

ג. לעניין סעיף זה -

"הוצאות ודמי ניהול" - כמשמעותם בסעיף 32 לחוק, למעט דמי ביטוח הנגבים לפי הוראות סעיף 16(ד)(6)

לחוק.

10. ייחוס ורישום דמי ביטוח

א. ניכוי דמי ביטוח לפי הוראות סעיף 16(ד)(6) לחוק, למעט בקרן ותיקה, ייוחס בקופת גמל בין מרכיבי חשבון

קופת גמל, למעט ממרכיב הפיצויים, כאמור בסעיף 3(א)(3), ובין הרשומות הנפרדות, בהתאם להוראות

אלה:

1)דמי ביטוח הנגבים מתוך התשלומים המשולמים לקופת גמל, בהתאם לחלקם היחסי של מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות בסך התשלומים ששולמו לקופה כאמור ;
2)דמי ביטוח שאינם נגבים מתוך התשלומים כאמור בפסקה (1), בהתאם ליחס של היתרה הצבורה בכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות לבין סך היתרה הצבורה, והכול נכון למועד גביית דמי הביטוח.

ב. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר דמי ביטוח שנגבו מחשבון העמית, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות מהם נגבו דמי הביטוח כאמור.

11. תחולה

א. האמור בחוזר זה יחול על כל קופות הגמל.
ב. על אף האמור בסעיף קטן (א), הוראות סעיפים 7-10 לא יחולו על קופות גמל שהן קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004.

12. תחילה

א. תחילתו של חוזר זה ביום פרסומו.
ב. על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתו של סעיף 8(ד) לחוזר ביום 1 בינואר 2020 ± ביולי 2019.

ד"ר משה ברקת
הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

נספח א'

לכבוד,

שם העמית

שם החברה המנהלת/חברת הביטוח

בהתאם לבקשת העמית שם העמית יתרה צבורה פטורה בסך סכום היתרה הצבורה הוסבה מיתרה צבורה הנובעת מתשלומים פטורים כהגדרתם בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, ליתרה צבורה הנובעת מתשלומים שאינם תשלומים פטורים כאמור.

בהתאם לאמור, הנכם רשאים להסב סכום היתרה צבורה מתוך היתרה הצבורה הנובעת מתשלומים שאינם תשלומים פטורים המנוהלת בחשבונו של העמית פרטי העמית בקופת הגמל שבניהולכם ולסווגה כיתרה צבורה הנובעת מתשלומים פטורים.

שם החברה

חתימה

נספח ב'

לכבוד,
פרטי העמית

מצ"ב פירוט של הפקדויותך בקופת הגמל שם קופת הגמל בהפרדה בין מרכיבי החשבון והרשומות הנפרדות בכל אחת משנות המס:

<u>מרכיב הפיצויים</u>		<u>תגמולי מעסיק</u>		<u>תגמולי עובד</u>		<u>שנת מס</u>
<u>תשלומים פטורים</u>	<u>תשלומים שאינם פטורים</u>	<u>תשלומים פטורים</u>	<u>תשלומים שאינם פטורים</u>	<u>תשלומים פטורים</u>	<u>תשלומים שאינם פטורים</u>	
XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	
XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXXX
XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXXX

אישור זה בתוקף עד ליום תאריך אחרון לתוקף האישור

שם החברה
חתימה

כללי

מטרת החוזר היא לתקן טעות סופר בחוזר 2018-9-13 "מרכיבי חשבון בקופת גמל" (01.05.18) (להלן - **חוזר מרכיבי חשבון**) ולדחות את מועד התחילה של סעיף 8(ד) לחוזר.

סעיף 5:

הסעיף קובע את הרשומות שיש לרשום ולייחס במרכיבי קופת גמל שהיא קרן השתלמות. הרשומות שנקבעו מתייחסות לתשלומים שלגביהם חייב העמית בתשלום מס בעת המשיכה, לפי שנת המס בה הופקד הכסף בהתאם לפקודת מס הכנסה, ולתשלומים שלגביהם לא חייב העמית בתשלום מס בעת המשיכה. בשל טעות סופר החלוקה לתקופות נקבעה בתוך הסעיף של ההפקדה המוטבת, במקום בסעיף של הפקדה לא מוטבת ומכאן התיקון המוצע.

סעיף 12:

מוצע לדחות את מועד תחילתו של סעיף 8(ד) לחוזר ליום 1 בינואר 2020. הסעיף קובע הוראות לעניין הסבת תשלומים פטורים לתשלומים שאינם פטורים ולהיפך, במטרה לאפשר לעמית שיש בידו יותר מקופת גמל אחת לבצע משיכה של התשלומים הפטורים בכל קופת גמל שיבחר. דחיית מועד התחולה של סעיף זה נדרשת על מנת לאפשר לחברות להיערך מיכונית לביצועו.